

הנכד והנכדה בביתם
נביטת הזרע

סרטים

"פארביק"

כשם שמעטים קוראי שירה, ילכו מעטים שבי אחרי הסרט הפיוטי פארביק; ביחוד אם הנהלת בית הקולנוע, שבו הוצג לראשונה, השמיטה מתוכו, בחוסר התחשבות אופיני, קטעים חשובים שלמים, עשתה אותו כסורס, מקוטע, כמעט בלתי מובן. אבל, אם הקהל הישראלי לא קיבל בסבר פנים יפות את הסרט הזה, הרי זו תעודת עניות לו — לא לקולנוע הצרפתי, שהעניק בפארביק את אחת התרומות החשובות ביותר לאמנות הסרט.

פארביק הוא סרט על אחווה בדרום צרפת, על תושביה, על דראמת החיים העוזה המתחוללת בה. המבט הראשון אינו מגלה את רחשיות מיוחדת בחווה השקטה, השלווה, הדרומית. אבל מתחת החיצוניות חסרת המתח התיאטרוני, מתרחשת הגדולה שבעלילות העולם: מלחמת הקיום הפרימיטיבית מוצאת את ביטוייה בתמונות מרהיבות אסתטיות, המראות, תוך שניות מספר, את נביטת הזרע, את בלוט הפרחים, הבשלת הפירות, זיקתם

החיים (בסרט משחק כל איש את עצמו): סבא, המדבר בניב צרפתי דרומי עתיק, איכר חרוץ, מוצק, שבנה את ביתו במו ידיו, הרחיב את האחוזה אשר ירש מהוריו. סבתא — הפשוטה שבנשים. בנם הבכור רוש, רודף בצע במקצת, רך אופי, הססן, אשתו, ברת, אם תקיפה, עקרת בית למופת, לוחמת ללא לאות לקצת נוחיות (כמו חשמל) בחווה, המשיגה לבסוף את שלה, למרות התנגדות הדור הזקן. ארבעת ילדיהם של רוש וברת. בן הזקונים של הסבא והסבתא: האנרי, הדומה לאביו, השואף להשאר בחווה, אבל נאלץ לותר לאחיו הבכור, כי לפי הנהגה נוטש הצעיר את בית ההורים, הבכור נשאר במקום להמשיך את מסורת המשפחה. ארו שותו של האחרון, רוזט. שתי אחיותיו שהפכו נזירות. אח אחר, מאנה, שהיגר אל העיר, ועוד רבים אחרים: שכנים, תושבי הכפר הסמוך.

מה קורה לאנשים אלה? עם בוא האביב, מתחילים לדבר על תיקון בוק הבית. בסופו של דבר אין הדבר יוצא אל הפועל. ברת ממשיכה להציק לסבא, שיסכים להכניס חשמל לחווה. דבר זה יוצא אל הפועל. בקיץ היא כורעת ללדת. חיות המשק והבר גם הן מביאות ולדות לעולם. האנרי שובר את רגלו אגב עבודת הקציר. הסבא מחליט לחלק את נחלתו בין בניו. לאחר מכן הוא חדל לעבוד, מת. קוברים אותו. הגרי ורוזט מחליטים להנשא באביב. "מה אם לא יבוא האביב?" שואלת רוזט בדאגה. "אל תהי טפשה" באה תשובתו של האנרי. "האביב בא תמיד."

שנה בחווה. כל המאורעות הקטנים הללו מתוארים באמנות רבה. כל דמות משורטטת בקפדנות, בקווים מהירים ובטוֹחֵם. השיח קצר. זה זמן רב, שלא נראה על הבד תמונות מלאות הבעה, ממצות, כמו בסרט זה.

כדי לצלם את פארביק, בילו הבמאי רוקיה (שגם כתב את התסריט) וחבר עוזריו שנה תמימה באותה חווה. מבין אלה ראויים לציון מיוחד הצלמים דאנטאן וסאראד, מחבר המרסיקה האנרי סוגה. הם נתנו סרט, שיש לראותו יותר מפעם אחת, כי הוא מלא וגדוש, אבל יחד עם זה אינו קל ביותר בראייה. איטי, כמעט כמו החיים אותם הוא מתאר, אינו עושה ויתורים לקהל, דוחה את כל הסימנים הקולנועיים השיגרתיים, סרט גדול.

"פארביק": הבן הצעיר וארוסתו
"טפשה, האביב בא תמיד"

הוליבוד

המשבר האחרון

האחים הארי, אלברט, ג'ק, סאם וארנר נולדו בפולין, להורים יהודים, הגרו לאמריקה בסוף המאה הקודמת. הבכור, הארי, פתח בשנת 1896 חנות אופניים בעיר קטנה במדינת אוהיו. לפני כן היה סנדלר, מוכר גאווה, חנוני זעיר. שני אחיו ג'ק ואלברט הצטרפו אליו, בעוד שסאם קיבל עבודה בגן שעשיר עם בעיר סמוכה.

כאשר התפרץ יום אחד סאם אל חנות האופניים, והכריז שראה בגן השעשועים מכונה הדומה לפנס קסם, המשליכה על בד תמונות נעות: חיללים צועדים, כבאים בעבר, דתם, רכבות נוסעות, לא האמינו בדבריו האחרים, אחר החליטו לסגור את העסק, לרכוש לעצמם מכשיר דומה.

כך נוסד עסק הסרטים של האחים וארנר, בראינות נודד: הארי היה הקופאי, סאם המכונאי, אלברט הסדרן, ג'ק שר באזני הצופים, בעוד הסרטים במכונה מוחלפים.

מדוע הוליבוד? הוליבוד רחוקה מג'ק ורנר, מושב טראסט הפאטנים של איסון, שלחם באמצעות החוק והאגרוף במפיקים העצמאיים, שהעזו להסריט במסר, טות, שאיסון התחזק בפאטנים שלהן. הוליבוד קרובה לגבול המקסיקאי, מכאן קל יהיה להתחמק מן החוק האמריקאי, באם יוגש צו מניעה, לסיים את ההסרטה במקסיקו, לצפות שם עד עבור זעם.

בהוליבוד, על כן, החלו האחים וארנר להפיק שורה ארוכה של סרטים, ומצאו את עצמם שקועים בשורה ארוכה של משרבים כספיים, שתמיד השכילו להחליץ מהם. מאחד המשברים הללו, ב-1918, ניצלו כאִ שר החליטו לסטות מן המקובל, להסריט את זכרונותיו של ציר ארצות הברית בגרמניה. ארבע שנים בגרמניה, הסרט העובדתי-למחצה עשה הון, היה החלוץ לפני סרטים חצי עובדתיים אחרים של האולפן: הייתי אסיר, וידיו של מרגל נאצי, הייתי מרגל קומוניסטי בשרות הבולשת (סרט שיצא זה עתה, קרוב לודאי, שלא יורשה להצגה בישראל). כעבור שנה מצאו עצמם בבוקר חדש. הפעם נחלצו בעזרת ריין־טייטן, כלב זאב גרמני, שהובא לאמריקה על ידי טייס, ושהופיע בסרטים רבים של וארנר, הכנים ממון לא מעט, ואי־

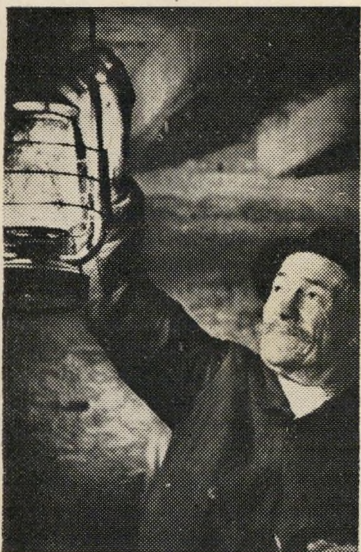

"פארביק": הנכד והשוררים האיטיים
נולדים, אוהבים, מתים ללא רעש

המשוגע. האחים החליטו להוסיף לסרט את קול מספר משיריו הידועים של הזמר. כיוון שגילוסון היה מתבל את שיריו במלים מדובות, נשמע מעל הבד, בפעם הראשונה, שיח שהלהיב את הקהל בפשטותו, חוסר התיאטרוןיות שלו. אותו ערב היסטורי, באוקטובר 1927, נולד הקולנוע.

הקולנוע שינה לא רק את פני אמנות הסרט, אלא גם את חשבונם הכספי של האחים וארנר. ב-1951 מצאו עצמם מחזיקים ברבע המניות של החברה הקרויה על שמם. הערך הכללי של הרכוש: 166 מיליון.

בשבוע שעבר נודע, שלאחר קרוב לחמשים שנות פעילות בסרטים, הם עומדים למכור את מניותיהם לכל המוסיף. ההצעה הגביהה ביותר: 25 מיליון בתשלומים, כפי הנראה תתקבל.

הסבא העובד החרוז
הבשלת הפירות

שר על ידי כך את שרותו של ארגסט לוביץ' באולפן, שביים שניים מחשובי סרטיו האל־מים: הזוג הנשואים, מניפתה של לידי ויני דרמיר.

הפרופיל הגדול. שנים עשרה הצגות של המלט (על הבמה) ראה ג'ק וארנר, בחן בקפדנות את ה"פרופיל הגדול", ג'ון בארי מור, שהופיע בתפקיד הנסיך הדאני עצוב הארשת, בטרם החליט, שהוא האיש שיוציא את חברת וארנר מקשייה הכספיים. בארימור הכין באולפני וארנר כמה מסרטי הטובים ביותר.

בינתיים התמחו האחים בהפקת סרטים, אבל שתי נקודות תורפה היו קיימות במנגנון שלהם: הם לא היו בעלי רשת של בתי ראיונות דוגמת פאראמונט, פוקס, וינייטד ארטיסטים, ולא היה להם פרסום ראוי לשמו. הארי דאג לנקודה החלשה הראשונה, — רכש מספר גדול של אולמות בכל רחבי ארצות הברית וגם בארצות אחרות, בעוד שסאם ניסה לפתור את בעת הפרסומית על ידי רכיזת תחנת רדיו. התחנה לא הביאה פרסומת רבה כמקווה, כנגד זה קרבה את סאם אל בעיות הקלטת־קול. הוא נתקל בהמצאה של חברת ווסטרן אלקטריק: מכונה, המסוגלת להקליט קול במהירות מקבילה למצלמת ראִי נוע. שאר חברות הסרטים לא היו מעוניינות. סאם, שחברתו עמדה שוב על עברי פי פחת כלכלי, ראה בה את הקלף האחרון. הוא שכנע, לא בלי קושי את אחיו, וחברת וארנר החלה להפיק סרטים מוסיקאליים קצרים. התפתחה היתה קשה וקלושת סיכויים. בעִי לי בתי הראיונות לא נטו להוציא סכומי כסף ניכרים לבנין מתקנים חדשים לקול; וול סטריט, העומד מאחורי הוליבוד, לא נטה להשקיע כספים בסרטים קוליים, וסתם את הגולל על נסיונות רבים בכיוון זה.*

* שליטת וול סטריט (הבנקים הגדולים) בהוליבוד היא פשוטה. מפיק יכול לקבל הלוואה בנקאית לשם הסרטת סרט על ידי משכון הסרט לכשייהיה מוכן. בטרם מאשר הבנק הלוואה, הוא מעיין בתסריט. כיוון שכמעט כל מפיק נזקק להלוואות אלו, יכולים הבנקים להרוג באיבה כל תכנית הסרטה.